

Virgil Nistru Țigănuș

Ei spun că aici m-am născut...

VERSURI

EDITURA
Muzeului de Istorie Galați

VIRGIL NISTRU ȚIGĂNUȘ

Ei spun că aici m-am născut...

© **Copyright:** Virgil Nistru Țigănuș

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii Muzeului de Istorie Galați. Orice preluare, parțială sau integrală, a textului sau a materialului grafic din această lucrare se face numai cu acordul scris al Editurii.

Proiect realizat în colaborare cu
Muzeul de Istorie „Paul Păltănea” Galați
Editor: Cristian Dragoș Căldăraru

Coperta 1: monumentul Tropaeum Traiani – Adamclisi
Culegere computerizată: ing. Bogdan Țigănuș și Ludmila
Plugaru

Tehnoredactare: Ovidiu Cristian Nedu

Coperte și fotoprosesare: Alexandru Șeitan

Editura Muzeului de Istorie Galați, acreditată CNC SIS

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ȚIGĂNUȘ, VIRGIL NISTRU

Ei spun că aici m-am născut... versuri

Virgil Nistru Țigănuș; Editura Muzeului de Istorie,
Galați, 2018

ISBN 978-606-8769-17-2

Volum tipărit la **TIPOGRAFIA OPANIS**

În onoarea Centenarului Patriei Întregite
Părinților, profesorilor, elevilor, studenților mei –
recunoștință fără de sfârșit

VIRGIL NISTRU ȚIGĂNUȘ

Ei spun că aici m-am născut...

V E R S U R I

EDITURA
Muzeului de Istorie Galați

GALAȚI

2018

I. ÎN BASME, BUCURIA

Iubire fără de moarte

Patriei, acestui loc cu părinți

E-un timp de-a iubi în fără de moarte –
finitul nostru e-un sălaș infinit –
glasuri cerești fulguiesc în departe
colindele trecerii fără sfârșit.

Broboane de har, slujiri andreine
(fire păstrate din întâia Lumină)
coboară în apele diamantine
în rugi tricolore și-n slava latină

Sălașul de semne se face Cuvânt
Când – vremea-și aduce de veacuri aminte
Ramuri de ploi se aștern pe pământ
În iarba înaltă dintre morminte

Răsar sori pentru-acei asfințiți fără veste
Vor-ar fi fost tineri sau, poate, bătrâni, -
Neînvinși pribegesc din poveste-n poveste
Cu o jerbă purpurie în mâini.

Ascultă – acest murmur de clopot monah
(Viforul bate-n cetăți la hotare)
Și cheamă-ți copiii în graiul valah
Spre fără-de-timpul de la izvoare.

Ei spun că aici m-am născut

Ritual euharistic
firide în timpul uimirii
predicate latine nedeslușite
desprinse de verbul a fi
și epistola memoriei regăsite
Adamclisi
Zarva de prunci
Rătăcitoarele poteci
Logos în visul iubirii
pavana de raze
Tandrețea-n luieri de calcar
(numele ei pe metope)
Zodia Cancerului roman
un martir în cetatea de sare
Cocorii din sud
suspînând în zbor o elegie
din copilăria lui Iisus
mai multe silabe amare
Sălașul cu soarele crud
splendoarea pădurii de lut
cândva foșnitoare
un strigăt dus de nori spre apus
lumina-ngenunchiată la altare...

(ei spun că aici m-am născut...)

Călăuză în Ardeal

În memoria lui Gheorghe Șincai

Era atât miracol când țâșneau
din labirint – adâncuri plutitoare
un șir sublim de umbre ursitoare
ghemuri de ger pe șesuri depărtau

Scriam în munți povestea românească
(o luptă cu uitarea, mi se pare)
când, priveghind, gorunul din altare
ne întregea priveliștea cerească...

Desen cu un râu

Ți-aduci de-un râu izbăvitor aminte
adânc, cu volburi stinse spre Liman

ducând povara boltei pe veșminte
cu ieroglifa cerului roman?

Era lăuta ce-ascultam, pribeagă
sau trâmbiți mătăsoase ne-au chemat?

La Cina lui sfințită și întreagă
Pecetea pâinii ni s-a-ncredințat

Cetatea vremii se-nchina albită
Sub chivot de hurmuz – un clopot greu

Alunecând, o pasăre doinită
Silabisea pe râu numele meu...

Cuvântul lui Horea sub roată

Întinde, Țară, mâna peste munți
sub noi, stejarii au umerii cărunți

De-atâta Cer te-așteaptă la hotar
hrisovul nostru-n slovele de var

Nu te-ntrista că sunt împuținat
Gânduri haine m-au îmbrățișat

Și un pustiu oval, prigonitor
m-a sfășiat în lacrimi care dor

Cununile de spini din sinaxar
Îmi cad pe cruce, înflorite iar...

Clipă transilvană

Îngândurată pulbere ușoară,
mucenicul cărturar din Țaga
peregrin prin cetățile silvestre
ascultă și-acum suspinul pruncilor
sub ulmii mătăsoși ai Credinței

Spre porți imperiale se-îndreaptă
cu toga de cristale ale graiului
cu viața ca o doină din vioară

Din amvonul veacului perfid
(înmuguriri și pustiiri opale)
Sanctitatea Sa Gheorghe Șincai
binecuvântă țărâmul
transcendent al Transilvaniei
de neînvins în cerurile sale...

Un semn al zorilor, iubirea...

Agapia, desăvârșit tărâm îndurător
nepământesc în Duh
și-n neprihană
spre înveșnicire
ești alba strană
cu o mahramă din văzduh
jertfelnică iubire
singurătate și încununare
cu semnul zorilor
în cărțile străvechi de închinare...

Scrisoare pentru Tata

Iubite Tată,
astăzi povestesc
de-un drum târziu
în satul tău de munte
Mă însoțeau cu glas nepământesc
îți coborau pustiuri reci pe frunte

Pășeam pe piatra albă
plutitor
(aflasem, între zodii, somnoroasă)
din timpul stins
spre duhul grăitor
și-am apucat să te gădesc
Acasă
Odaia prinsă-n oarbe grinzi de fag
s-a ridicat odată cu uimirea
iar tu, bălai, te-ai apropiat de prag
mi-ai dat un râu să-mi plângă ne iubirea

Din locul unde turmele au mas
și unde n-ai ajuns până departe
umila-ți stea așterne
un popas
iar vremea-n aripi arse îl desparte...

Iubite Tată
negurile cresc
amurg-al tău se aseamănă cu mine

Am fost în satul tău nepământesc
în varuri vechi se scufundau albine

Când robii vor trece

Doamne, aşază-mi cuvântul în Cer
iar palidu-mi suflet pe bolta-nflorită

Când Robii vor trece pe calea slăvită
Ca ei să iubesc, să cred şi să sper

Şi-n timpul acesta aproape ateu
Rugăciunea s-a frânt şi pe piatră

Am văzut cum cade pe vatră
Roua rugii neamului meu

Se-aud ectenii ce nu le disting
Numai îngerul Tău le cuprinde

În vremea din urmă, o rază s-aprinde
şi-nvie rostirile care-o ating...

Ofrande

Rămânem rugii neînvinși de ger
nemistuiți de vreo îngrijorare
și priveghem cu mugurii din cer
blajinii sub lumina călătoare

Altar ne e iubirea, blând tărâm
pentru nădejde și pentru credință
venim și din Carpați și de la Râm
în strai umil și-n dreaptă suferință

Sorii-n șuvoi rotesc liturgic nimb
și flăcări strânse cu jertfelnicie
trecând către Tabor peste Olimp
ne spun cum vom trăi în veșnicie ...

Ramuri sub pământ

- eroilor neamului -

Înainte ca frunza din muguri să-nvie
Cenușile reci se clintesc pe sub glie
Sub crucile lor ce-au prins rădăcini
Așteaptă în faguri cuibărite lumini.

Vara vieții s-a-nchis într-un ceas pământesc
Ramul lor de-absolut drumul ni-l ocrotesc.

În livada tăcută nu stau fructe să cadă,
Ochii lor înfloriți nu-ncetează să vadă...

Clopote-ngropate

În amintirea jertfei monahilor bucovineni

În trecere spre vămile visate
noi ne-am rugat sub pomu-acoperit
cu straiul alb dar despecetluit
de lutul viu pe clopote-ngropate

Ne-am aplecat a smulge-un mărăcin
(polenul ni s-a răspândit pe frunte)
părea smochinul desrodit pe-un munte
sub care-albesc stropi galbeni de pelin

Cu glasul stins ne-am îndemnat să strângem
jarul ce încă pâlپاia în minte

Și-am înghețat în temnița fierbinte –
prea vie-n amintire ca să plângem...

Ceasul de trecere

Martirilor de la Fântâna Albă

Cântarea rugilor nu s-a pierdut
în sălașul lor – pe vecie tăcut
iar marea vremii duce valuri roșii
când la Fântâna Albă plâng strămoșii

Luminătorii triști – în timpul de osândă
pavază sunt și răzvrătire blândă
a fiilor cosiți cu iarba cerească
jertfa Bucovinei s-o mărturisească

Doamne, ce clopote bat pe sub pleoape?
Prefiră crinii pe mormântul pustiu
Și-n Alba Fântână-a iubirii de-Aproape
Înalță altarul din Logosul viu...

Cu brațe strivite, în zare

Cu brațe strivite de-un lanț sângeri
Părea un avvă din fresce pascale
împlinind străvechi osteneli chiriarhale
(în lacrima sa se făcuse târziu)

Din piatră de râu i-am cioplit un potir
(Prin zăbrele răzbea un fior de clavir)
În zdrențele zilei trecea visător
cu fruntea plecată spre-un duh văzător

Cu o pânză legată de umerii goi
Pe atunci se ruga în chilie cu noi
chema sfinții îngeri, iar rugii cerești
ridicau zarca în zări îngerești...

Înainte de colind, la Sighet

*„Sunt lumini care nu se sting,
odată ce au fost aprinse”*

Gh. Brătianu

Nu sunt păduri, doar un mugur de brad
de fulgere-i prins și lacrima ard...
Și nu mai sunt câmpuri, ci numai tăceri
pe-o cărare sucită spre Nicăieri...
Păsări ciudate se risipesc
peste strigătul vostru nepământesc
Doar nourii, singurii v-au străjuit
(Cronica lor nu încărunțit)..

Acum vin copiii și pun stăpânire
pe nourii, pe zboruri fără iubire

Sub ceruri, mormântul încă vă strânge
Voi sunteți luminile ce nu se vor stinge...

În basme, bucuria...

În basme, Bucuria se răspândește lin -
de la sfârșit – spre margini
ca o zăpadă – ascunsă în lanul de pelin

Și Feți-Frumoși aleargă printre crini
Cum nourii se roagă peste grâu
Iar frunze se smeresc spre rădăcini
(tărâmurile-acelea nu se știu)..
Până ce Domnul de viață făcător
În slavă poartă-al visurilor râu...

Sunt bucurii care-n vecii nu mor...

Din sate străvechi

Cu semnul din cărți
caut rugul ceresc
și-ascult foile vechi
Cum în stihuri grăiesc
Îndrăznesc să Te chem
unde steaua-a căzut
în cleștarul străvechi
de pe râul pierdut
Și, Părinte, mă-ntorc
în pustii biblioteci
la un ceas povârnit
dintr-un veac douăzeci

Vreau pe moșul ianin
să-l aud gromoștind
și din sate armâne
să-l pogor în colind
precum florile vin
în cântări de copii
cu năimiri de ninsori
și lumine târzii

Doamne, dă-le câțiva
merișori înfloriți
celor ce m-au adus
și-s acum brumăriți
Taina lor e-n pământ
sub poteci ce-au căzut
Fă-le coperământ
pretutindeni înalt
niciodată văzut...

Sălaș în adâncuri

copiii urcând spre schitul Pojorâta

Cum florilor de colț plutind pe stâncă
grădina înțeleptului cu lumea
și noima lui din binecuvântare
le-aduce o mireasmă mai adâncă
astfel Ideea călăuzitoare
sălaș smerit își află-n crisalida
tăcerii unui rug în tăinuire
iar nimburile reci în contemplare
o-nrouează-n șiruri de uimire...

Colind

Cerul părintesc e nins
de un dor din Necuprins
Doamne, strânge-l în Cuvânt
pentru roata de pământ,
pentru codrii cei de fag
pentru Nistrul cel pribeag
pentru cei ce plâng sub Cruce
pentru-acei ce-s la răscruce
pentru prunci fără alinare
pentru cei ce n-au cărare
spre-apa tămăduitoare
și cu strai de rază sfântă
sufletul ni-l înveșmântă...

Eu, cronicarul...

Eu sunt cronicarul orelor fără de timp,
o abatere de la paradigmă
Se rânduiesc talanții semănați pe piatră.
Din fântâna din curte - se revarsă zorii
și turnul de veghe
pare-nclinat peste pădurea de gânduri...
Mă veghează-un troian de mălin visător
firul cu o mulțime de vârfuri din Nord,
năvodul stelar al Armidei
clipirea candeliei nebiruite
și focul luminând poemele latine,
păsări ca neaua pe hotarul de ape
(modele matematice ale neapropierii...)
Veniți să îmbrățișăm cercul de raze
altfel vom rămâne pe câte o latură
a veșniciei ce-adăpostește infinitul...

II. NUMAI NECUPRINDEREA...

Sufletul pe o gravură de pământ

Zădărnicia
steaua noastră polară
miracol de var

Flacăra albă
Duh, mistuire sfântă,
timpul de aur...

Ceruri deschise
Furtuna e dincolo
Ai trecut podul

Sufletul chemat
istovitul de lacrimi
Cântând se ridică...

Anahoret în Moldova

Monahul urca pe-un făgaș în Moldova
șiruri de toamne grăbeau să-l ajungă
în porfir veșmânta toiagul și slova
acel soare latin cu o rază prelungă

Grădina Fecioarei, cucernică țară
și ruga-nflorită a vitregiei
îi înălțau pe-a-ndurărilor scară
dreapta credință a Poeziei

Un pod dintr-un brad doborât

Acolo, la marginea satului fără dor
era demult uitat de copii
(bătrânii se duc lângă-un brad ca să moară)
Zgomotoși și-l aminteau la Crăciun
Printr-o fereastră-a pădurii
se vedeau tufe de măceși
(și constelațiile spinilor
bătute-n rozariul unui pârau)
Acolo venea din când în când
Zugravul de umbre, robul Nestor

Mistuit de cenușa culorilor
care treceau peste ape
într-o zi, pe furtună, a căzut împăcat
cu fruntea înaltă
în colții rozelor în floare

Acum, pare-o icoană plutitoare
de care se anină noaptea –
foarte târziu
făclioara unui val
fugit de sub lună...

Numai necuprinderea...

Numai necuprinderea
să o desenezi pe dinăuntru -
mai întâi să-ți rânduiești
spațiul de sacrificiu
(primul său mormânt, mereu mai bătrân)
el mărginit de cireșii sălbatici
smulși dintre singurătăți
înfrunzind
în letalul frig al privirii
(Oricum, timpul pomilor arși a orbit)

Să te-ndepărtezi odată cu visul
(pe care ai crezut că-l ajungi)
fără să atingi umbrele
înnoptate în lacrimi

Altminteri va fi tot mai greu
să-ți învingi absența...

Ninsoarea a împărțit lumea încă odată

Cu un brad de podoabă trecem –
spre ora izvoarelor și spre noi înșine
lângă apele moi ale fluviului
frământate de zboruri de iarnă...

Ninsoarea a împărțit lumea încă odată

Noi, peregrinii din vremea cea albă
Plutim ca fulgerele peste crinii munților
Cenușa de pe brațe se schimbă în pământ
(ceilalți ne văd alunecând, alunecând...)

Sub pași avem atât deșert
și-atâta împăcare
pe drumul pân-la cer...

Răscumpărând o taină
ne-am rânduie asemeni brazilor-colind
în câte-o stea
și ardem în tăcerile noastre
împreună cu ea...

Sub icoanele vechi de acasă

Pe marginea Cerului
la o veșnicie de pământ
pustiită de iubitul fără de chip
Ea, veșnica Ană a sacrificiilor
a ieșit din zidul pleșuv
al acelei zile de toamnă
cu năframa vieții în mână
schimbată-n corabie de Aer

Sufletul i s-a rătăcit
printre falduri de fum
toată a străpuns zidirea de foc
părăsită de iubirea cea fără de nume

În munte de gheață voiam să mă schimb
voiam să mă-nalț
ca un fir de iarbă prelung
până la tâmpla Speranței

Crinul neînflorit
o așteaptă și astăzi
sub icoanele vechi de acasă
să se-ntoarcă-ntr-un vis
cu trupul înaripat de suferință
către Tine, Dumnezeuul nostru...

Răscumpărându-mă

Cu câteva cireșe în blidul de lut ars
și cu o făclioară purtată-n mâna dreaptă,
să vii să mă răscumperi – atât cât am rămas –
din ceata celor care spre neguri se îndreaptă.

Să-nclini cu grijă nimbul de raze la izvor
peste un măr sălbatic uitat de ploii la vale
și să-i cinstești tristețea, mergând în pas ușor,
sub bolta rugii sfinte să-l pomenești cu jale

Cu semnul Crucii sub care Lumina-am apărât
să-mi mântui timpul trist, uscat ca busuiocul
ca o răscumpărare la tot ce mi-a fost dat
să port cu bucurie întâmpinând sorocul

S-asculți apoi tăcerea de dincolo de noi
cum crinii nopții-ndeamnă un sunet să-nflorească
și-apoi – în agapía – să urce în șuvoi
de binecuvântare - sub zăriștea cerească...

Leagăn de iarnă

Zilele din calendar
toate s-au vopsit cu var.
Numai moșii glăsuiesc
într-un grai nepământesc
Tu privește-i cum răsar
(dintr-un colț de sinaxar)
cu un măr și cu pelin
și c-un fir de rozmarin,
cum colindă-ncetișor
cu o cetină pe dor...

Înălbiți de timp și ger
Agrăiesc cu noi din cer...

Exercițiul distanței

Aluneca liniștită printre sloiuri
(nu păstrase instinctul migrației)
se cuibărea printre așchiile apei...

Era o lebădă-copil
(nu știa că ar putea să moară)
săgeata de frig din arcu trestiiilor
i-a întors ochii spre zăpoare

Atunci a țipat, cum pruncii își cheamă măicuțele
în ceasul serafim al Vecerniei, plângând...
(nu avea exercițiul distanței)

Vântul ceresc îi aștepta sufletul
să alunece prin cântec – în nori...
(era o lebădă-copil)

Izvor imperial

Prințul meu păzitor, Iustinian,
seamănă-mi sufletul lângă fântână
(în preajmă-i deșertul dioclețian)
să-nvie izvorul și să rămână
cu foșnet silvestru, în vâl de lumini,
neobosit, princiar, fără somn
fremătând ca o taină-ntre spini
ca un lotus pe un sceptru de Domn

Grăbește-te, iată, soarele-i sus
(strigă-mă vara – dar numai în vis)

Fântâna-i Altar și-n Altar e Iisus
(despre sălașul meu nimeni n-a scris...)

Desen naiv cu păduri de lut

Nu mai văd cum învie castanii –
(am în jur o pădure de lut)
nu-nțeleg cum cutreieră anii
sub alt cer un destin ne-nceput.

Dar vă știu când veniți împreună
cu o cetină arsă de ploi
și osânda-mi apare mai bună
iar tăcerea-o cântare cu voi

Am ieșit și din Azi și din Ieri
(cad păduri de polen în văzduh)
și cuprind din acest nicăieri
câtă viață mi-a dat Sfântul Duh...

Într-un târziu...

Cucernicii adunați la colind
mureșesc o cântare suavă
în ruga steliană cuprind
un foșnet din cer și ceruri de slavă

Ne-nvăluie încă ariile sfinte
(răsufletul robilor pe Calea Lactee)
noi nu suntem întristate morminte
ci fântâni mărginite de cununi azalee

Acest târziu ne apare devreme
când cineva pe nume ne cheamă

Cântecul Parcelor se-aude o vreme
(cât să mai trecem încă o vamă...)

Învingătorii vor uita că am fost

Răzlețiți în fagurii alfabetului
noi, scribii am ajuns pe marginea sărmană
a acelui munte rotund ca un imn bizantin
din rugăciunea copilăriei
Am cântat Graalul în domuri
rătăcind printre taine...
Acum cine va îndrăzni să ne amintească
cu numele întreg?
Comori în deznădejde n-am ascuns
I-am ascultat extatic
pe înțelepți și sacerdoți

Desigur, începe concertul de închidere
Străvechi silabe prinse de aripa îngerului
vor rătăci ca un priveghi
pentru cei căzuți la răspântii
umbrele miraculoasei Lumini
voaluri de sunete stinse
(convoiuri de semne)
se vor roti galactic

Dar să nu ne temem:
la sfârșit
învingătorii vor uita că am fost...

Spre departe albind...

Din Vărată de-argint
către cine plecai
dus de triste chemări
trecătoare –
cu mantia morții
printre pini asfințiți?
Acolo-ntre cetini
uitarea nu doare
Coboară cu Doina
iubite Mihai
din fagurii timpului
nedespărțiți:
ea rămâne aici
iubirea cea mare
Cu semne prelungi
în liniștea serii
pe-ntinsele valuri
din veșnicie
Lumina-n lumini
nevăzute venind
la steaua ce-și duce
umbra târzie
așteaptă-un Cuvânt
peste marginea mării -
hotar de Luceafăr
spre departe albind...

III. NICIUN SUNET ASCUNS ÎN NUMELE ȚARĂ...

La Argeș, ca-n vremuri iustine...

Lângă brâul de piatră ne-ngenunchiat
Neagoe își duce icoana
și-așteaptă, ca și cum au plecat,
să se-ntoarcă Manole și Ana

Ani de jertfă, de foc și zăpadă
mai stârnesc un timp dispărut
Domnul blajin se-ndeamnă să vadă
de e vie apa din care-a băut

E-o dimineață ca-n vremuri iustine
nădejdea teodosește frumos...

Taina departelui se-ntoarce la tine,
minune a jertfei pe Argeș în jos

Cu ochii lui Homer...

Cu ochii lui Homer visăm Lumină
O, Doamne, ne ridică din orbire
din frigul minții și din sărăcire

Ne împrimăvărează și ne-alină

În chinovii e-un zbor de înserare
cucernica, sfielnica iubire
ne-nconjură cu sfânta ei uimire

de la Pietrele Doamnei – la piatra-Visare...

Sfârșit de baladă

L-au lovit din întâmplare
după o zi fără pradă
într-un ceas de închinare
(vânaseră zboru-i ascuns –
și se sileau ca să-l vadă)

Căzuse ușor înclinat
cu trupul străpuns
în ocolul de zmâncuri și lut...

Era un stârc negru, tăcut
de ape albastre împresurat...
Amețite de-atâta splendoare
se mistuia în zarea înaltă
de tandrul delir însetat...

Petrecea în veghea cealaltă...

L-am jelit pe limanul străin
Moartea sa se-ntregea cu o moarte

Stele perechi rătăcesc și revin:
nicio umbră nu le desparte...

Niciun sunet ascuns în numele Țară...

Salcâmi cu flori ursitoare
și cu tulpinile sparte
mai bat în porțile cerului
precum mucenicii români
înainte de moarte

Dincolo de dealuri mijește
Turla unei cruci călătoare
(un tractor belorus se foiește
croind ogorul din țințirim)
Venind din adânc
solia de lut răscolește:
„Ne-au îngropat, dar încă trăim”
(iar timpul în altă cadență clipește)

Niciun sunet ascuns în numele Țară...
Jertfe gavrile, uitări viscolite
cu mâini de aer îl poartă
ca pe-o Bună Vestire
pentru martiri - neantul e primăvară
prigoana – iertare
și moartea – iubire...

Firava rugă a măicuței mele...

Firava rugă a măicuței mele
se-ableacă la altarul din pruncie
acolo unde Îngerul o știe
pecetluindu-și ceasurile grele

Ridică ochii plânși din cartea veche
(nepământești catisme de psaltire)
iar graiul ei, pridvor de mănăstire
se reazemă pe-o rază nepereche

Triste-ntrebări spre candeli tremurânde
și o Golgotă ca o stea polară
ivită-n răsăritul ei de țară –
pe Calea Robilor neobosit colindă...

Mormânt nevăzut - în Dobrogea

La stâlpul tăinuit al rugăciunii
cu mângâierea de-a primi iertare
mureau cu El în glas de îndurare...

Cruci le-au fost stârcii și lăstunii

Nume nu au pe piatra din cetate
în Dobrogea zăbrelelor de sânge
Mormântul nevăzut spre ceruri plânge
suflet și timp în vise scufundate...

I-mbrățișează pacea, la plecare,
din răsărituri Domnul priveghează...

Un crin sălbatic, adormit l-amiază,
le duce umbra lacrimii pe mare...

Tristețile-asurzesc de-atâta slavă...

M-au întrebat de anii ce-am trăit
eu m-am întors livid spre infinit

L-Adamclisi, l-Adamclisi, cândva
Măicuța mea în lume mă chema

Sub ceruri bucovine m-au adus
în țara iubitoare de Iisus

M-am întâmplat cu cruzii și cu furii
cu seminția mumelor pădurii

Cu Tata în Aiuduri ne-am ascuns
El în cătușe, eu - în nepătruns

Cântam cu el pricesne-n asfințit
El - în mormânt, iar eu - neîmblânzit...

În sihăstrie, în sihăstrie acum
îmi regăsesc fărămele de drum

Amurgul curge-n pacea lui suavă
Tristețile-asursesc de-atâta slavă...

Încărunțiți ca piatra de Rarău

Cu ochi albiți ne-acopeream de taina
șuvoaielor ce se-ntrupau din rouă
Azima verii o frângeam în două

Nu se-arătau ispitele, nici spaima

Doar firele de iarbă sublunară
se-nfiorau amirosind lumine
iar salba de calcare bucovine
ne rechemau din clopote solare...

Episod

Cineva mai rămâne pe scară
Etuva pe roți s-a umplut cu moșnegi și copii
s-au prins de mânere, de fiare
strâng lângă piept jucării,
ochelari, niște acte stâlcite
(care spun de ce s-au născut)
surogate și pâini felurite
și-ambalajul de la timpul pierdut...

Pe urmă privesc peste geamuri
la ruine, la palate domnești
Vremea-i strânge-n cruntele hamuri
și obida nu-i scapă din clești
Iar jupânul ce-i duce rânjește
„ăștia au fost vreodată copii?”

De pe margini - floarea ruptă mijește
ca în basmul cu apele vii

Rugăciune la Neamț

Coborau din chilii aproape plutind
dintr-un ceas în altul
la-nchinarea din miezul de noapte
cu cetina ființei împodobind
Lumina cea Lină din veșnicii
(pentru voi se strâng aceste cuvinte, copii)

Sub pașii cuvioșilor psalți
lespezi nemțene au tresărit
și-n zvon din vecii peste codrii înalți
dintr-un crâng un mormânt tăinuit
a-mbrăcat cu maramă ușoare
hotarul unor vechi ascultări
așternut pe lumini călătoare

Și-nălțând rugăciunea în slavă
corăbierii pe cereștile mări
au desprins pecetea de ceară:
raze-ngropate în mistica navă
revărsau infinit în afară
tăinuit sub bolți de mănăstire...

Cu vestea-Înălțării venea cucernicul avvă
În firul slovelor din străvechea psaltire...

Cu ce Potir vii către noi, Părinte?
Din ce singurătate ruga ta coboară
și unde-i numele legat în salbe?
Băteau și-atunci în clopot cetinile dalbe
Te-au prohodit părinții-n primăvară
dar cine-a pus pe crucea ta o floare,
ce nume-ai scris pe piatra din cărare?...

Asemenea cu-adâncul, cu pace ai răspuns.
Ți-e pururi dor de oameni,
ni-i dor de Nepătruns...

Vas decorat cu armură

Minoic dar rotindu-se-n armură
cu stele de argilă la picioare,
bujorul sferic alungit pe gură
strânge beteală din atonul soare

Zorii răsfiră beznele din gânduri
Călăuzind iubirea spre cuvânt

Cercul se-nclină, liniile-s rânduri
din raza-ntinsă iarăși pe pământ...

Nu spuneți multe

Pribeag te-ai întors în cămașă de mire
iar în pisc te-aștepta chinovia din vis

N-ai știut că acela-i tărâmul promis
iscusitule risipitor de iubire?

Ești acum vrăfuit ca o carte rănită
cu șiruri bătrâne în risipire

multe să nu spui despre nemărginire
jalea tăcerii va fi bineprimită...

Despre „sublima salvare a morții”

În sânziana acestui răsărit
am strâns în podul palmei
o carte
de cenușă răvășită
cu strigăt, ca-n vestirea elinească
despre salvarea morții
nedesăvârșită
(vorbeam de un poet ucis – treptat și sigur –
de-o otrăvită mână;
l-am prohodit la margini de pădure
în Toplița Română)
Dar cartea n-a trecut pe punți de flori,
ci printre ghimpii ruginiți
(amprenta unor gheare
iscate la-ngroșatele hotare)
Și-n sihlele buimace, răsplătiți
cu dezmierdări de moarte,
am întrebat cenușile din nori:
care elin a scris despre salvare?

Într-un regat neocolit de vise

Pe-un colț răscumpărat cu voioșie
frumoasa din Toboso reînvie

A fost o vreme zăvorâtă-n carte
într-un regat neocolit de moarte

De-un cavaler rătăcitor cântată,
pe margini de metafore-i purtată,
pribeagă-n hanuri, candida făptură
se surghiunea în vechea ei tortură...

Bravul Hidalg o-nchipuia vestală
greșind sublim și fără de tocmeală

iar autorul pe catâr călare
într-o legendă i-a tăiat cărare

Deci Rosinanta trece-acum la pas
pe bronzul prozei care ne-a rămas

Dar nu e Calderon cel ce-a promis
că pentru unii, viața va fi vis?

Pergament

Risipitorul fiu, rățăcitorul
se-ntoarce din ideale scăpătate
ca pergamentul ars pe jumătate
într-un pârlol ce a sorbit izvorul

Cenușile-au căzut pe foișorul
în care scribul a rămas o vreme...

Dar n-a aflat pe nimeni să-l mai cheme
Rățăcitorul fiu, risipitorul

Menhir

Neprihănit cristal din cataracte
pe verticala lacrimii mirate
za dintr-un lanț de noime figurate
în liniștea palatelor abstracte

Triumf în șapte părți ale-nnoirii
spațiu și timp pecetluite-n pace

Și-un fulg de plop – sălașul ți-ar desface
și te-ar răni cu-o umbră a iubirii...

Răspântii

Multe vorbe aduni – nu-ți sunt de folos
din aspre-nceputuri pleci către Cină
de umbre arzânde foaia ți-e plină
ofranda-i pe roata cu spini de-abanos

Și multe-nțelegi, dar nimic n-ai aflat
pe drum ai lăsat lumini mistuite...

Te-ndeamnă să-ndrepti punți prăbușite
o voce de scrib dintr-un veac depărtat...

La cinema – cu vechi protagoniști

La Cinema, în preajma „generalei”
Zăream pe pânză, gălăgioși sau triști,
Crunte bătați cu vechi protagoniști
(Frigul urca pe umerii spiralei –
să cumperi timp – dar cine să ți-l vândă?
tatălui trist să-l duci în pușcării –
dar se-ngrijește Gherla de copii?)

Destinul cobora târâș, în pândă...

Acum

Motto: „Poporul român ne-a făcut onoarea...”

Petre Țuțea

Iertare, n-am stat cu voi în celule
cum se-auzea din Aiud un cuvânt

Miază-ziua ne-au stins-o curând
ne-au spulberat tinerețea în hule

Iertare, n-am plâns cu Moartea-mireasă
nu ne-am supus în cămașă de forță,

dar am ridicat peste ziduri o torță
să vă-nsoțească din pâcle spre casă...

Cândva, altădată...

Te vor ferici cândva, altădată
(din contexte vor apărea deslușiri)
Acum ai aflat unde stă *nicăieri* –
aproape de lumea ce ți-a fost dată

Vornic umil peste-o lungă-așteptare
sufletul trece de-acum înainte...

La capăt, rostește cele patru cuvinte:
„Vino Lumină în întunecare!”

Aur aluvionar

Nu curge pe-aici pustiul Hozevei –
în van i-am tăiat maluri de piatră

Dreptaru-i neșters în limanul Sucevei
în duh poetul se-ntoarce La vatră

Aur e-n seara aluvionară...
Noaptea gavrila din stanțe smerite
în pridvorul cu turlă coboară

Iconarul se retrage-n culori nesfârșite...

Extazul silabisește poezia

pentru Mihai Eminescu

Iarna ta se schimbă în auroră
Extazul silabisește poezia
Stoluri de cadențe se deschid către cer

Ai pornit singur sub rafalele vremii absurde
(de nimeni chemată)
Taina melancoliei se-mparte
La marginea veșniciei tale
Fumul Vecerniei se răsfiră-n tăcere...

Oprește-te din pribegia smerită
Acum știi: în sideful noului veac
Trosnesc sălașele munților...

Dar liturghia ta e-mplinită
Extazul urcă spre nevedere...

Cu mâinile împreunate
Ne spunem gândul sărac

În Departele tău
Clopotul mai sună odată...

Trei Chipuri la Mamvri

În adăpostul semnelor vii
din ocolul bătrânului avvă
Trei Chipuri la stejarul Mamvri
vin cu steaua iubirii, suavă
(aici distanțele nu știu a muri)

Hotarele trec peste margini de sară –
Teofanie și îmbrățișare -
și-o naștere dintr-o rânduie poveste ...
(în icoana aceasta nu-s margini, ci semne)

Misterul treimic răsare
precum cedru-nflorit fără veste
(când timpul se-ntregește cu-o vară...)

Se spune că nuferii roșii...

Se spune că nuferii roșii sunt rari,
lângă dunele reci par să ardă
(când prin porți de pământ ai să dispari
și bătaia de arc va fi să te piardă)

La zăvoarele lor n-ajung grădinari
în delir, anii strâmbi se dezmiardă
Se spune că nuferii roșii sunt rari
Lângă dunele seci par să ardă

Un rondel viscolit – târziu și amar
pâcle de plumb îl bat cu pământ
Aripa-ți cade-n spirale mai mari
Strămutate de-un vechi jurământ

Se spune că nuferii roșii sunt rari...

Dacă e cu puțință...

Se primenesc norii de sărbătoare
Umbrele lor se aștern la taifas
(multe n-au formă, puține au glas)
Cerul se-arată în nouă culoare

Mai cade o scamă de timp în pârau
(din care a fost, din ce va să fie?)
O neașteptată călătorie
duce pe unde-o cunună de grâu

Chiar labirintul a-ncărunțit,
tâlcuri cernite se-ascund în hârtii
cu torțe de aer te-ndeamnă să vii
dacă e cu puțință, atunci, la sfârșit

E-atâta splendoare în suferință
(arșii smochini ar voi să-nflorească)
Roagă-te zorilor să dăinuiască
ceasul acesta, dacă e cu puțință...

Stârcul cel negru plângând

Stârcul cel negru departe plângând
își leagă umbra cu foșnet jelit...
Din capcane de foc peste ape trecând
întâlnește văzduhul unde tu ai iubit

Și se risipește în colțul din cer
alungat spre cel din urmă exil...

Printre spirale de stihuri ce pier
Răzbate chemarea unui glas de copil...

Ca o măicuță îngenunchind

Ca o măicuță îngenunchind
înaintea pruncului său
răsărit printre pânzele albe
ale zilei
cu umblet legănat
în căutare de reazem,
ca o măicuță plecându-se
cu măsura iubirii,
tot astfel lumina
se smerește spre a-ți înălța gândul
de la cele de rând –
ne-nduplicate –
la gloria dragostei
imaculate...

La Cernăuți, biserica românilor e în cimitir

În târgul sur tresare o făptură –
uitarea-nchipuită de-un clavir

Altarul românesc e-n cimitir
vechi pătimiri în cerul său îndură

În predica magistrului, amară
și-n versul tânăr nevoiesc speranțe

În doine străjuiește printre stanțe
țărâna Putnei, blânda ei povară...

Despre ce nu se poate vorbi...

Șoimul de piatră
s-a pierdut printre pruni și meri pădureți
(prin măracini creșteau stânjenei)
Se risipiră cheile
de la groapa Gavrililor
(moldovan era unul din ei)
n-o mai știu nici femeile...
Moartea pășise-n galoși imperiali
printre dantele de august
amiaza căzuse catifelată...
Osânda cea roșie pășea infernal
prin coșmarul cu nume năuc:
le-au ars ochii, le-au frânt mâinile
în care-și țineau pâinea uscată
nu le-au lăsat nici încălțările
(muntenii, ascunși prin cămări
ne-nvățați cu eliberările
credeau că furii se duc)

Pe românii fulgerați lângă fântână
I-au plâns orbul satului, moșu' Gavrilă
Și-un strop de om, o copilă
cu o floare albastră în mână...

Nimeni nu mai vorbește de ei –
numai albinele mai trec pe aici uneori
peste flori
de spini și de tei...

Fără sfârșit

Buium găsisese sub un pod un cal
aproape mort și mai mult sur
uitat de-o șatră din Ardeal

Cu el strângea pe vale fierul ars
înfășurat în prunduri de azur
(după război – atât a mai rămas)

Și, peticit cu zile scăpătate
se legăna de aburul mahmur
după ospățul vieților furate...

Se-nnegura cum s-ar umbri un hău
în ierni prelungi din răsăritul pur
cu ploi în Sâhla, brume pe Rarău...

Fără sfârșit e drumul spre departe –
un vânt subțire șterge un contur
de curcubeu cu trei smaralde sparte...

În Scitia Minor

În Scitia Minor în ceas hialin
merele tari se zoresc înspre iarnă
când vinul stârnește un fast bizantin
iar grâul târziu în șiruri se-ntoarnă

Se-ndură un sol pentru-un cântec casian
Pe gânduri apune și zarea din urmă

O amforă cade cu țipăt troian
Când crugul ivit himerele curmă...

Adâncul, zenitul...

Motto: „Mereu va plânge apa, noi...”

Mihai Eminescu

Din departele Lethei, ușor înclinat,
șiruri de semne la răspântii tresar,

prin văile-auguste spoite cu var
trece scribul în haruri înveșmântat

Hulubii adorm pe catargele sparte,
adâncul freamătă către zenit

Spinii și umbrele s-au prăvălit
peste ziua răvășită de moarte...

... Deschisă ți-i poarta jelită de ploi
Spre-o noapte ce parcă nu a mai fost

Magul va spune un basm pe derost

Apa va plânge mereu, iară noi...

Ai primit doi dinari

Ai primit doi dinari într-o vineri, în zori
Ți i-au smuls furii-n amiaza buimacă
(pe-aici nu-s samarineni – ca să treacă)
La a doua strigare știai c-ai să mori...

Doar calea cu spini prin valea tăcută
atât ți-a rămas, așa tace un vers...
Mai era un pârâu dar urma-i s-a șters
(Apa lui vie părea ne-ncepută)

Dinarii au ars risipiți printre foi –
(oare tâlharii ți i-au dat înapoi?)

Se-ndură o solie care te-ndeamnă
să hoinărești – ca frunzele-n toamnă...

În mi major, Vivaldi...

Cu Don Vivaldi-ai traversat Fortuna
Sfinția sa-n veșmântul de abate
pe-un portativ de frunze-amestecate
ți-a tâlcuit feeria și furtuna
în game de lumină, primăvara
cu treceri peste fire înălbite
și sonul misterioaselor pepite
de aur cald pe care-l uită vara...

Iar vântul ce s-a scufundat spre toamnă
în cvartele și-arpegiile viorii
din mi major se înfrunta cu norii
grei de misterul frigului, în iarnă

Așa-nvăța Antonio orfanii
(vremea plutea-n gondole de porfir...)

Când s-a sfârșit, nici loc în cimitir
nu s-a aflat – ca să-i cuprindă anii...

IV. ICOANĂ ASCUNSĂ...

Se împart premii pentru suferință

Se liniștesc imaginile...

Se împart premii pentru suferință:

Cuvintelor frânte lângă fântâni

li se cuvine floarea de colț

iar singurătății-ngropate-n speranță –

cafenia ferigă de la capătul iernilor...

Celor căzuți la hotare

Foșnetul salviei, heraldica nopților ploioase,

și pedicuța sălbatică stau răstignite

pe vrejuri din pădurea lui Apostol Bologa

La Râpa Robilor, la Trăsnea, Ip și Fântâna Albă

peste roiul de jertfe din vatra pădurilor

se-mprăștie umbra florilor galbene

la fiecare solstițiu – după ultimul strigăt...

Dar oricât de adânc li-i mormântul,
Iarba vântului și umilele ierburi
culese pe rouă, cu petalele roșii
împacă răscrucea cu negura mereu înșelătoare...

Se liniștesc imaginile, vesperelele șoapte...

Multă durere-ai aflat în lumina cernită,
Dar și aceea-i adusă din soare,
În jurul lui Phoenix e mereu primenită...

Se liniștesc imaginile: pretutindeni e noapte...

În valea Moldovei

În Valea Moldovei, la capăt de plai
Ca pruncii pășești spre-o poartă de rai

Afară, lucerna și norii aduc,
pe umerii zilei o umbră de nuc

Din fagurii verii cresc merii domnești ...

Cu triste solstiții te-mpodobești
Și intri-n azurul aceluia locaș
în liniștea lui să-ți afli sălaș
Cupola e-un lujer din veac mușatin
cu smalțuri topite în var opalin
și-o rugă din lacrimi, la iconostas

În freamătul razelor cu zvon de april
iluminarea are chip de copil...

Lemn aurit

Purta în priviri pustia tăcută
ce-i cotropise viața și steaua
călugăria ei, albă ca neaua -
un semn aurit dintr-o vreme pierdută

Era precum Ana-într-o zidire
Sfânta Vineri trecea pe aproape
Scame de timp se-așterneau peste ape
(ca privegherile în mănăstire)...

La Königsberg, poezia ...

În axiome - Immanuel strămută
eternul răsfățat de ideale
E lumea de visări transcendente
(poetilor le pare cunoscută)

Metafore sunt lucrurile-n sine
dar dincolo de ele e-o rostire
suavă-ntemeiere din iubire
(când câmpuri de zăpadă par rubine)

Și poezia e gândire pură
în spații și în timpuri de zăbavă –
oglindea ei pare ușor concavă
(Atât albastru – timpul său îndură!)

Fără coperti, fără sfârșit

Cu o carte fără coperti, fără-nceput
scrisă de Antim la margini de moarte
te-ai apropiat de Tunja din lut...

Mormântul lui e aici, pe aproape
risipit peste-o apă niciodată albastră
Pereții cuvintelor s-au înnegrit
(El scria în româna sihastră).
dar vocalele curg prin bucoavne, șoptit
ca un distih desenat pe o floare...

Piersici răniți lâng-un fel de fântână
îi duc Crucea – din mână în mână...

Spre strana uscată, pândită de fiare
se-ndreaptă pleiadele-n fiecă noapte
(sfintele ruguri nu au hotare)

Fără-nceput și fără sfârșit
se roagă Antim în fărâma de carte...

Era într-o vineri, era dimineață...

Era într-o vineri, era dimineață
vara își luase sfieli cenușii
răsfoind niște scame de ceață
în ceasul mirajelor, la Adamclisi

În castrul roman, de furtuni neatins
Printre metope pribegea o vioară...

Cununa de piatră, uimitor de ușoară
se-albise cucernic – de parc-ar fi nins

Cu darul de Vineri te-au îmbrățișat
(în amvon veșnicea țara cea mare)

Borangicul cu lacrimi înaripat
se-ndrepta către-o altă culoare...

O pânză ca apa curată ...

În muzeul cu herb de arte frumoase
modele de ceară se-ntind languroase

Voyeuri pribegiți și noi hetaire
pasteluri letale vin să admire

În bronzuri tocite prihana e trează
O lampă de noapte peisajul pătează

Rubinele ard pe frunți austere
Bacantele strâng zeități efemere

Vezi regi ce-au trădat și grații fierbinți
jupânese ținând trandafiri între dinți

Mai era și-un desen, ușor demodat,
cu scribul - poet de stăpâni alungat...

Întrebi de-un portret cu numele Nistru
Custodele coboară-n vechiul registru
revine c-o pânză ca apa curată
și-o figurină cu o formă ciudată
ursuză ca tristul adverb niciodată

Desigur, e mult de atunci, dar...

Răsare Duminica de peste un deal
Peste câmpia ce pare greoaie,
în Râpa Robilor, pe mușuroaie
de faguri topiți sub cruci din Ardeal.

Pe-o culme din Nepos, îmbrățișați
încă vii i-aruncau în mormânt...

Ca-n altarele din Muntele Sfânt
în giulgiuri de raze-s înveșmântați

Sfârșiți fără pace și cu durere
într-o lume hădă, ciobită de ură
fără lacrimi, dar cu țarnă în gură,
martirii ne-aduc lumini la-Înviere...

O insulă albă fără de ape

În drum către Secu, venind din alt veac
ai făcut un popas la Nestor Ureche
Era acasă, sub lespedea veche -
(o insulă albă fără de ape
cu trepte tocite de mănăstire)
purtându-și lumina de pomenire

Un licăr stelar pe mormântul sărac
și-o carte deschisă la psalmii de seară
și-o rugă-nchinată în lacrimi de ceară...

Închinare

De vii-ngropați în făr-de-prihană,
slujeau smeriți în sfintele altare
stâlpnici umili cu binecuvântare
în peștera din cer, capadociană.

Ei spânzurați de-azur, vasali iubirii
pe necuprins, purtau văzduhu-n cripte
moșnegi cerești în strai de manuscrise
lumini tăcute, stâlpi nerisipirii.

Îmi vorbești de Sisif?.

Îmi vorbești de Sisif și de labirint?
(freamătă timpul, tâlharii te mint)

Când stânca se-ntoarce nepăsătoare
nu-i caznă elină, ci-mbrățișare

Prin lacrima arsă dreptul pășește
Negura zărilor se limpezește

Cedrii au crescut pe stela din vale
Acolo te-aduni cu visele goale

Bucle de ploaie viscolesc peste frunte
Vei ridica – nu stânca – ci-un munte,

un munte ascuns, ocolit de barbari
un gol rubiniu cu cristalele mari
o candelă vie din vechiul hotar...

Litanie

Motto. „Graiul meu, grai sacru, părintesc...”

Ioan Alexandru

În țara de piatră, agârbiceană
ghețarii se strâng asfințind în genuni
Deasupra-s livezi de meri și de pruni
Și sfinte altare cu naos și strană

În sfâșierile dintre hotare
dar sub lumina neapropiată
s-a necuprins într-o vatră săracă
Ion al Iubirii, Ioan cel mare

În Crăciunul iubirii el se naștea
Pruncul Iisus îl purtase de mână –
cea dreaptă -, unde avea să rămână
condeiul cioplit dintr-o lacrimă grea...

... Pe calea lui Horia din Clujul bătrân
imnele sale-au pornit spre departe
(daruri de herb, neatinse de moarte)

Crucile imnelor în Lumină rămân...

Dobroge legendară

La pas, în legendara ta Dobroge,
te așteptai să întâlnești un Hoge

Sau un derviş ce tălmăcește toate
enigmele demult amestecate

N-ai îndrăznit să mai sporești mistere
în Deltă ai cioplit șapte galere

(Jur-împrejur, din Marea de-altădată
a dat în rod răchita descântată)

Și-ai coborât romantic șapte trepte
La vechiul țărm nu-i nimeni să te-aștepte

N-ai învățat ce-a fost și nici ce este,
de ce povestea crede-ntr-o poveste

Dar totuși speri să se arate-n zare
Stolul de pajeri veșnic călătoare

Pe crestele de valuri să se-așeze
(albastrele perlate metereze)

Așa, albit, cu haina roasă-n coate
Plivești cu greu erori aristocrate

Și-nmugurind ca nucul de sub scară
Îți pare că ai inima ușoară

Jur-împrejur e-un gol mistuitor
Prigoanele lăuntrice te dor

Ai tot umblat prin vise și-ai orbit
Cuvântul, dus de gânduri, a albit...

Dar poate-n misterioasa ta Dobroge
Îți va citi – măcar un iamb – vreun Hoge...

Constantin Paleologul strigând

Cu-o turmă de sânge aici ați răzbit
în muget de fiară cu ochii secați
Voi căror fantasma vă închinați?
De nimeni chemați, de ce ați venit?

Câmpuri de purpură s-au clătinat
în primăvară – cunună pe Cruce
Ce val de venin pe mare v-aduce?
și care iscoadă – pierzării ne-a dat?

Cruzimea trufașă ne-a-mprejmuit

Pierind, ascultăm coborând veșnicia
În arsele candelă ne rămâne Sofia
împurpurată de-un soare rănit...

Icoană ascunsă

Năframa de in
 dintr-un cufăr de tei
Măicuța o avea
 de la bunicile ei
Câmpul e alb –
 sunt puține culori
Crucițele negre și roșiile flori

Iar harul vine
 pe o rază de sus
În sipet de pânză
 stă pruncul Iisus
Icoana aceea
 cu Domnul – copil
În brațele Maicii
 cu zâmbet de-april
ferită de furii
 (și-n noapte, și-n zi)
porniți să alunge
 din schit monahii
era adăpostul
 unui suflet umil...

Măicuța s-a dus
 să lucreze la piatră.
Colbul din piept
 îi tăia un mormânt
Chiar și lumina
 îi părea depărtată
O scânteie din ceruri
 și din pământ
La metania sa s-a întors
 ca să moară
Stânca bătută în piept
 nu avea s-o mai doară...
... Ai văzut-o plângând
 la icoana ascunsă în genunchiată
cu trupul plăpând
 în straiul cernit înveșmântată
La ceasul Luminii
 neasfințite
Maica din Ceruri
 îndurătoare
Sufletu-i duce
 în alba năframă
dintr-un cufăr de tei

Roua Cerului se așterne cuminte
 peste numele ei...

V. ADÂNCUL ADÂNCURI RECHEAMĂ...

Iubire, nerostită Bucurie ...

Iubire, nerostită Bucurie

Îmbrățișare lină, nenuntită
ești sărbătoarea nesărbătorită
căci vremea ta-i în cele ce-or să fie

Vestindu-te, am rânduiești stihare

din nevăzute voaluri de mireasă
împărtășind Lumina-mpărăteasă
Asemănare-n neasemănare...

La Florii

La Florii ca la Florii
lumea-i plină de copii

În cununi de mătășori
mijeau spini, adeseori

Grămăjoare de cuvinte
mugureau foșnind în minte

iar un gând, c-un cer mai sus
din vecia lui Iisus

pe un jilț de mănăstire
murmura dintr-o psaltire

așteptând curând să vină
Sfântul viscol de Lumină...

Rourați, lângă Altar
am cuprins un psalm în dar

Spre cuiabar, privighetori
purtau florile prin flori...

La Florii - în zori de zi
(o, de-am fi rămas copii)!...

Canon la Halmiris

Halmiris – sub pajiști de cer așteptând,
la crepuscul cinstește pustnicia cu dor
sânge sfânt strămoșesc risipit ca un nor
și cuvântul de pietre îmbrățișat
cu viforul mărilor care-au secat...

V-auzim din vecii pe Hristos laudând
Astion, Epictet din cruguri sihastre:
suntem cruci de fântâni pe sălașele voastre...

Ai trecut Prutul...

Ai trecut Prutul pentru ultima oară
cu firavele cărți care-n pace s-au scris

Peste timpul - în sârme ghimpate ucis
podul snopit de blesteme coboară

Icoana-nflorită te-ncuraja
să urci spre Calvaria cu numele tău,
să afli o rimă mai blândă la rău

cu fire de grâu basarab te primea....

Mai spune-o poveste, încă e vară ...

Mai spune-o poveste – încă e vară
iar Duminica timpul pare-ndelung
Amintește-ți de-acel seren Câmpulung
ca de-un vornic smerit cu vorba ușoară
Ajunseră orfanii în Țara de Sus
unde steaua venea în rouă, cu har
Verbul Niceei îl rosteai la Altar
cu glas de copil înfiat de Iisus
De oricare dată, cutremurat
de privirea-I blajină fără sfârșit
Îndurătoare pentru cel chinuit,
spuneai doar în șoaptă; „și s-a-ngropat...”

Acum ai ajuns pelerinul sărman
regăsind ochi-I blânzi, luminând
Plinești Crezul – numai în gând –
te vei întoarce, dar nu știi-n ce an...

Ia-ți scara – și-n tine astăzi coboară
E încă Lumină, încă e vară...

De vor risipi toate câte ai scris...

De vor risipi toate câte ai scris,
păstrează doar puntea-ntre viață și vis
Cu gând serafim s-o treci împăcat
că drumul blajinilor e-adevărat

S-a înserat, ai mai putea aștepta
să se rotească și ultima stea
Un arc de Lumină se va ivi
peste metopele din Adamclisi

Nistrul cărunt sub un colț de icoană
te-o aminti cu glas de pavană...

În ramuri ce ard stau păduri să răsară...

La marginea satului fără castani
E-o groapă deschisă de-o mie de ani

De locul acela greu se desparte
roșia gardă robită la moarte

Dar jertfa celor ce-n chinuri s-au stins
e străluminată de Rugul Aprins

Noaptele curg peste viața pierdută,
groapa cu var pare azi nevăzută

Dar în uitarea ce ne cuprinde
o creangă de brad, *acolo* se aprinde
deși „*vörös*”-ii vântură-n codrul furat
terfeloagele lor dintr-un timp blestemat...

Fugar să nu fii din trista ta Țară
în ramuri ce ard stau păduri să răsară...

Întemeiere

Triumf al noimelor neîmpărțite
La strana cerului închinătoare,

Foc și pământ, apă și sare
Din ocne de-ndoieli mărturisite,

Cuprindere de necuprins purtată
Întemeiere și desăvârșire,

Prinos al rugăciunii din iubire
Duodenar din vremea așteptată,

Duminică de sunete bătrâne
Popas voievodal pe-un pisc din cale
E Sfânta Cruce-n patru cardinale

Cu Ea – nădejdea veșnic nu rămâne.

Cât infinit a mai rămas în Troia?

Chemat în forum, scribul povestea
că Elgahel prin Isarlâk trăia
în heptagonul unde s-a oprit
o axiomă de-a lui Heraclit
(E-o cale care duce-n altă parte –
unde iubirea nu cunoaște moarte)

Dar te întreb – dacă așa e voia:
Cât infinit a mai rămas în Troia?

În Apuseni, cireșii...

În Apuseni rodesc cireșii târzii,
mai smeriți, desfățați de mistere...

În mreață de aur și-n priveghere
Arieșul înșiră cununi viorii

Pe aici se petrec în ceasuri de piatră
blajinii spre-o vamă de poezie

În veghea prelungă de elegie
Doina lui Iancu îi mai cheamă odată...

Plecasem pe mare...

Între șapte lumini și un răsărit
pe puntea de lemn am pășit liniștit

Veneam din puzderii de încercări
la capăt de viață, aproape de mări

Nu-ndrăzneam să mă rog: nici nu Te vedeam
Răsucit de-ntrebări, spre Tine veneam

Știam că m-aștepti undeva, că existi
(la Gadara-Ți zărisem ochii mai triști

Pescarii bătrâni m-au îmbrățișat
că plecasem pe mare, că lumea-am lăsat

Am rupt dintr-o pâine și poate-am glumit
vorbind despre noima uriașului chit...

În ceasul al treilea din visul himeric
Îngenuncheam ca marea-n întuneric
purtând mahrama în adâncuri cernită
sau poate viața de furtuni zdrențuită...

Nu mi-a fost teamă atunci c-am să mor
nici n-am cutezat să cer ajutor,
dar, peste valuri, Te-am zărit umblând
și Te-am ascultat la margini de gând
Astfel am pornit peste apele reci...

De-atunci cu mine furtunile treci
pe-aceeași arcă, dar pe valuri mai mari
unde răzbește timpul în mreje de pescari...

Basarabia cu morminte de regi...

Pe umărul frânt al vechii Moldove
o cetate de ape tresare din slove

Cheile Doamnei – cu peceți tănuite
te-ndeamnă să-ndrepti cărări încâlcite
Coline regale nebotezate
deschid labirinturi nedelegate.

Cu arderi de tot din sfinte altare
te chem să te-ntorci în Țara ta mare
la regii din cartea frumoasei Moldove
(o crisalidă brodată pe slove).

Sub arcuri de lut să cauți izvoare,
pe tumuli de fum s-aprinzi felinare...

Nu aștepta răsplată...

Hidalg cărunt, nu aștepta răsplată
turnirul nobil a rămas departe
(acolo n-a fost dragoste, nici moarte)
iar noima lui pare de mult uitată.

Și nu te-ntreba câte safire
vor aduna de-acum învingătorii

Rămâi un prinț neștiutor de glorii
dar lasă, în nadir, o amintire...

În torță au ars porumbeii...

În zbor i-au răpit de pe muchia zilei
ca Midas tânjind la un colț din Olimp
În vâlvătaie, schimbau vremea în timp
saltimbancii bahici ai silei

Cupa de foc s-a deschis imperial
goarneau ițeau un fel de cântare
Hulubii de pace, ieșiți din strâmtoare,
au ars în torța unui trist carnaval

(Îi prinseseră-n zbor de pe muchia zilei
saltimbancii bahici ai milei)...

Cronică din stepa neisprăvită

Stigmatul bătut pe vagoane de vite,
Zefirul smuls de la nunta furată
verste de jertfă aveau să străbată
departe-n stepele neisprăvite.

Cu harul iubirii nepământene
rănile robilor s-au tămăduit...

Porumbul de-acasă și-n frig a rodit
lângă-un covor de flori moldovene

Sărmanii stăpâni pe noianul ateu
voiau să pătrundă noima durerii
s-arunce-n baikaluri cleștarul tăcerii
al neînfrânților lui Dumnezeu

Nicula, după sfinte tipare...

Cu dorul iconar izbăvitoare
sus, la Nicula, pacea prelungă
bate metanii cu clopote-n dungă
iar țintirimul grădină îți pare

Oranta dezleagă izvoare-n dumbravă
(e acolo o noimă care te-așteaptă)

Te ridici - coborând treaptă cu treaptă -
Spre Rugul Aprins în ceasul de slavă...

Te-ai aplecat să ridici...

Au pus peste mâinile Mamei pământ
din deșertul în care-a fost sclavă
niciodată supusă unui legământ,
neînfrântă – într-o eră bolnavă.

Te-ai plecat să ridici spre nicăieri
mulțimile albe de flori căzute
să le-așterni peste-acele dureri
ce nu vor fi niciodată știute

Țărână au luat din cer cu lopata
(cum s-o strângi într-o rază de soare?)
s-o ducă-n chilia pe unde-o fi Tata

doi oropsiți în târzia splendoare...

Ia aminte....

Motto: „Crucea morții și a Învierii...”
(Inscripție la Adamclisi, sec. V d.Hr.)

Ostenitule scrib, azi-te-aduni în Cuvânt
cum ploile reci se-ntorc la izvoare

Plecarea aceasta e-o-ncununare
(ia aminte: poeții nu au un mormânt)

Printre noime, în taină vei pribegi
Niciodată – cu o mână întinsă

Floarea Cerului te-așteaptă nestinsă
în Scitia Minor, la Adamclisi...

La Prigoreni, lângă Târgu-Frumos...

La Prigoreni, citind cruci de morminte,
l-am întâlnit - trecutul răsfoindu-l
vornic domnesc purtând un herb pe gândul
neodihnit din *sama de cuvinte*

Frumos slujea Vasile pălimarul,
dar vremea parc-a încetat să cadă
cu foșnet medieval, ca-ntr-o baladă
când veacul sur grăia cu Cronicarul...

Au albit sălciile la Fântâna de sânge...

Studentilor mei din Basarabia

Sălciile bătrâne sunt gata să-i plângă
cum plâng maicile la Fântâna cea Albă
pe pruncii români de sub fire de nalbă
uciși de-o păgână minte nătângă

Se-aude și astăzi dorul de țară –
Apa Cedrilor aleargă departe
cu o candelă trece hotarul de șoapte –
din ziua de jertfă – spre primăvară...

Amarul drum spre un vesel țințirim...

Nu vrem să știm de moarte, dar pornim
Pe-un drum îngust – spre-un vesel țințirim

De grinzi-atârână scoarțe colorate
Și toate cele care-or fost lăsate
De *mânuri* și de suflete curate...

Pe-acoperișuri proaspăt smălțuite
și-ar face cuib chiar berze fugărite –
atâta-s de înalte și fătoase
și-mbracă înflorările din case...
mult roșu și ferestre cu dantele
(Nu-i timp să zicem niște poezele
Dar fiind deodată năvăliți la glume,
Pornim năvală către *ceea lume*
În lemn și piatră bine însemnată,
spre-un țărm ceresc din răsărit purtată...)

Pe-un câmp foșnind de liniște și slavă
Se rânduiesc mulți oameni de ispravă
Răbdare au – de-o ultimă spovadă
Cu ochii din cer, ei știu să ne mai vadă

Ne spun povești cu-a fi și a avea
Cu șocărița lui oarecuiva
cu moroșenii ce, grăbiți, s-au dus
fără să plângă ce aveau de spus
cu șogori, fete mari, cu moși, cu prunci,
cu cei care-au călcat aspre porunci
și cu feciorul răstignit pe-o carte –
un descălecător de gând fără de moarte....

Așa-nvățăm și noi ca să horim
la miază-zi de hâtrul țințirim

Cum tulnicarii tragăna cu noduri,
Ne pregătim să trecem peste poduri...

Poate vii la Moșii de vară...

Te chem poate vii la Moșii de vară
Cu noi vor fi De Viață Făcătorul,
Bujorii ce-nfloresc întâia oară
Și poate – un prunc ce ne mai poartă dorul

Dacă n-ajungi, să nu te întristezi
O ulcică de apă va fi de ajuns
să-nvie pelinul uscat ce nu-l vezi
și crinul sălbatic din norul ascuns...

Duh transilvan...

Părintelui poet Ioan Morar

Schela coboară, se-nalță Altarul
peste valul din vremea ce plânge
Smerită, umbra durerii se strânge
În extazul ce-și sporește hotarul

Eclesía – *cuibul de vultur ceresc*,
Ioaneică zidire bizantină
triumf celest, troiță hialină
Bună Vestire – în grai nepământesc

Piatră – în cap de unghi, Treime sfântă

Pruncul cu Maica fără de prihană
urcă la Cer – în valea someșană
și-n duh transilvănean – binecuvântată...

Slujire

Monahia Andreea, mult încercată,
copila chemată în munți la slujire
din veac închinată în mănăstire
rămâne în rugă neîncetată

Cu pravili casiane-n colț de chilie
sub mreaja de cetini, cu suflet blajin
privește-n Tărie lumini care vin –
dreptmilostive – spre Teofanie...

În Hellada nu am ajuns...

Lui Iustinian

În Grădina lui Platon nu am ajuns
spre mări nereide nu am pornit...

Pe tărâmul în care cei vechi au slujit
focul din Peșteră rămâne ascuns

Luntrea mea-i prinsă în umbra de seară
tristă ca ultima îmbrățișare...

Timpu-i surpat în margini de mare,
dar Elada iubirii nu știe să moară...

Ierarhul din 27 Brumar

Vestirea ta e binecuvântată -
Iubirea pentru sfintele ideale
Ruga umilă-n prag de catedrale
Grija poverilor – transfigurată...

Ierarhule din veacul de altădată,
Lumini tănuite sunt faptele tale
Iartă - acele amăgiri medievale
Ești scut al credinței netulburate

Rânduiește să ne salvezi de năpaste,
Ai via credință nedespărțită
Răbdător îndrepti răcăirile noastre

Horebul cântat în stihiri athonite
Umbra heruvilor, apa sihastră
La ceas de Brumar se-ntorc împlinite...

Va mai rămâne din carte o rază?

Te aștept, Doamne, precum izvoarele
nemaivăzutele, nemuritoarele
pe covorul umbrit de mere domnești
în ceas de amurg să vii să-mi vorbești
despre-un colț cu icoane unde s-a scris
cât aur cernit e-n hotarul din vis
și cât întuneric – în steaua de-aproape
ce taină cărunță e-mpânzită sub ape
când Frumusețea se-ntemeiază

Va mai rămâne din carte o rază?
De ce noimele firii nu mai cer vamă?

Ca-n psalmi, Adâncul adâncuri recheamă

2018 – în umile, târzii osteneli...

CUPRINS

I. ÎN BASME, BUCURIA	7
Iubire fără de moarte	7
Ei spun că aici m-am născut.....	8
Călăuză în Ardeal	9
Desen cu un râu	10
Cuvântul lui Horea sub roată	11
Clipă transilvană.....	12
Un semn al zorilor, iubirea.....	13
Scrisoare pentru Tata.....	14
Când robii vor trece	15
Ofrande.....	16
Ramuri sub pământ	17
Clopote-ngropate	18
Ceasul de trecere.....	19
Cu brațe strivite, în zare	20
Înainte de colind, la Sighet.....	21
În basme, bucuria.....	22
Din sate străvechi.....	23
Sălaș în adâncuri	24
Colind	25
Eu, cronicarul... ..	26
II. NUMAI NECUPRINDEREA... ..	27
Sufletul pe o gravură de pământ	27
Anahoret în Moldova	28
Un pod dintr-un brad doborât.....	29
Numai necuprinderea.....	30
Ninsoarea a împărțit lumea încă odată	31
Sub icoanele vechi de acasă.....	32
Răscumpărându-mă	33
Leagăn de iarnă.....	34

Exercițiul distanței	35
Izvor imperial.....	36
Desen naiv cu păduri de lut.....	37
Într-un târziu.....	38
Învingătorii vor uita că am fost	39
Spre departe albind.....	40
III. NICIUN SUNET ASCUNS ÎN NUMELE ȚARĂ.....	41
La Argeș, ca-n vremuri iustine.....	41
Cu ochii lui Homer... ..	42
Sfârșit de baladă.....	43
Niciun sunet ascuns în numele Țară... ..	44
Firava rugă a măicuței mele.....	45
Mormânt nevăzut - în Dobrogea	46
Tristețile-asurzesc de-atâta slavă... ..	47
Încărunțiți ca piatra de Rarău	48
Episod.....	49
Rugăciune la Neamț	50
Vas decorat cu armură.....	52
Nu spuneți multe	53
Despre „sublima salvare a morții”	54
Într-un regat neocolit de vise	55
Pergament	56
Menhir	57
Răspântii.....	58
La cinema – cu vechi protagoniști	59
Acum	60
Cândva, altădată... ..	61
Aur aluvionar.....	62
Extazul silabisește poezia.....	63
Trei Chipuri la Mamvri	64
Se spune că nuferii roșii.....	65
Dacă e cu puțință... ..	66

Stârcul cel negru plângând	67
Ca o măicuță îngenunchind	68
La Cernăuți, biserica românilor e în cimitir	69
Despre ce nu se poate vorbi... ..	70
Fără sfârșit	72
În Scitia Minor	73
Adâncul, zenitul.....	74
Ai primit doi dinari	75
În mi major, Vivaldi.....	76
IV. ICOANĂ ASCUNSĂ.....	77
Se împart premii pentru suferință	77
În valea Moldovei	79
Lemn aurit	80
La Königsberg, poezia	81
Fără coperti, fără sfârșit.....	82
Era într-o vineri, era dimineață.....	83
O pânză ca apa curată	84
Desigur, e mult de atunci, dar.....	85
O insulă albă fără de ape	86
Închinare.....	87
Îmi vorbești de Sisif?.....	88
Litanie	89
Dobroge legendară	90
Constantin Paleologul strigând	92
Icoană ascunsă	93
V. ADÂNCUL ADÂNCURI RECHEAMĂ.....	95
Iubire, nerostită Bucurie	95
La Florii.....	96
Canon la Halmiris.....	97
Ai trecut Prutul... ..	98
Mai spune-o poveste, încă e vară	99
De vor risipi toate câte ai scris... ..	100

În ramuri ce ard stau păduri să răsară...	101
Întemeiere.....	102
Cât infinit a mai rămas în Troia?	103
În Apuseni, cireșii.....	104
Plecasem pe mare.....	105
Basarabia cu morminte de regi.....	107
Nu aștepta răsplată.....	108
În torță au ars porumbeii.....	109
Cronică din stepa neisprăvită	110
Nicula, după sfinte tipare.....	111
Te-ai aplecat să ridici.....	112
Ia aminte.....	113
La Prigoreni, lângă Târgu-Frumos.....	114
Au albit sălciile la Fântâna de sânge.....	115
Amarul drum spre un vesel țințirim.....	116
Poate vii la Moșii de vară.....	118
Duh transilvan.....	119
Slujire	120
În Hellada nu am ajuns.....	121
Ierarhul din 27 Brumar.....	122
Va mai rămâne din carte o rază?	123

Contravaloarea timbrului literar de 2% din prețul de vânzare al cărții se livrează în contul Uniunii Scriitorilor din România.

VIRGIL NISTRU ȚIGĂNUȘ

Născut la Adamclisi (Dobrogea), la 18 iulie 1941.

Elev al Gimnaziilor „Sfinții Arhangheli” Galați, „Bogdan Vodă” Câmpulung (Bucovina) și „Vasile Alecsandri” Galați.

A cunoscut injustițiile epocii totalitare încă din copilărie, asemenea altor tineri din familiile deținuților politici condamnați pe nedrept; a fost în mai multe rânduri înlăturat/marginalizat pe „criterii de dosar”, cu efecte dramatice în anii cei mai rodnici.

Absolvent și Doctor al Universității din Cluj Napoca.

După 1990 – lector, conferențiar și profesor universitar titular la

Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați (Facultatea de Litere, Teologie, Jurnalism; Facultatea transfrontalieră).

A făcut parte din seria de universitari care au înființat și au susținut cursuri de Filologie în filiala din Basarabia a Universității gălățene (1999-2014).

A prezentat comunicări științifice la Arad, Alba Iulia, Bistrița, Brăila, Blaj, Botoșani, Cahul, Comrat (Basarabia), Cluj-Napoca, Focșani, Iași, Tg. Neamț, Ms. Nicula, Suceava, Tecuci, Toplița, Tulcea, Timișoara. Eseuri și versuri publicate în Canada.

Medalia de aur – „Premiul Juriului” (Dinu Buzatti) la Concursul de publicistică literară (Milano)

Premiul pentru Integrare Europeană

Membru titular al Uniunii Scriitorilor din România

Membru al ASTREI – Despărțământul „Ioan Alexandru” Gherla – Cluj

Premiul Uniunii Scriitorilor (Filiala Sud-Est) pentru Poezie (2015)

VOLUME

1991 Semn pe câmp (versuri)

1995 Cronos, Poesis, Hermeneutică și valoare poetică în sec. al XIX-lea (teza de doctorat)

1997 Istoria unui sentiment (monografie)

1999 Cu vinerea-n lacrimi, cu Duminica-n gând (versuri)

2001 Lumină Lină. Discursul religios metaforic în literatura română

2001 Oglinzile în bibliotecă (eseuri)

2004 Însemnările scribului (În vremea lui Iustinian) – versuri

2004 Lutieri și sunete. Spații și semne ale comunicării spirituale (eseuri)

2005 Retorica (manual universitar)

2006 Grigore Vieru, iluminat de poezie (Monografie), Editura Universității din Chișinău

2009 „Lăsați-mă să mă gândesc” (Negocierea ca dialog)

2009 „Așa vine vorba...” (Limbaj și comunicare)

2009 Umbră arsă (versuri)

2010 Cândva, altădată... (versuri)

2011 „Dacă e cu puțință...” (versuri)

2011 Când vremea pășește ca Euridice. Ora de lectură (eseuri)

2012 „Cuvânt pentru Bucovina” – poezii, eseuri – (volum colectiv „Învățăcei ai Câmpulungului Bucovinean”), Suceava

2012 „Iar a doua zi...” (versuri)

2013 „...până la sfârșit” (versuri)

2014 „Alegerea noimelor” (versuri)

2015 „Totuși, cântecul tău...” (versuri)

2016 „Miraculoasa călătorie” (antologie de versuri)

2016 „Cât infinit a mai rămas în Troia?” (eseuri)